

Av. İdris KARA

DENİZ YOLUYLA EŞYA TAŞIMADA SÜRASTARYA

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2026

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1336
Sertifika no | Certificate Number: 77398

Filiz Kitabevi

Yayın No | Publication Number: 2026/86

Kitap Adı: Deniz Yoluyla Eşya Taşımada Sürastarya

Book Title: Demurrage in Carriage of Goods by Sea

ISBN: 978-625-8585-82-7

DOI: doi.org/10.64161/filiz.978-625-8585-82-7

Yazar(lar) | Author(s): Av. İdris KARA | orcid.org/0009-0006-3669-6523

Kurum | Institution: Kara&Partners Avukatlık Bürosu

Konu Kategorisi | Subject Categories: Deniz Ticareti Hukuku | Maritime, Maritime Law

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 16 x 23 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 140

Yayın Tarihi | Publication Date: Temmuz 2026 | July 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: İstanbul, Türkiye

Mizanpaj | Layout: Vildan YAVUZ

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika no: 77398)

© All rights reserved | Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri
San. ve Tic. Ltd. Şti.

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mollahüsrev Mah. Cemalener Tosyalı Cad. No: 57A
Vefa-Fatih / İstanbul • Tel: +90 (212) 527 07 18
www.filizkitabevi.com • bilgi@filizkitabevi.com

Sevgili Eşim Beyza'ya

ÖNSÖZ

Hukuk yolculuğumun başlangıcında, bu mesleği severek tercih etmemde bana rol model olan, doğruyu, çalışmayı, insanlara faydalı olmayı, dürüst olmayı, sorgulamayı, araştırmayı, analitik olmayı, adil olmayı, hakkaniyetli olmayı, iyi bir hukukçu ve avukat nasıl olunuru görmemi sağlayan, tecrübeleri, bilgi birikimi ve bütün imkânlarıyla her daim yanımda olan çok kıymetli Hocam, Üstadım ve Sevgili Babam Av. Prof. Dr. Hacı KARA'ya en içten kalbi şükranlarımı sunarım.

Desteklerini hiç esirgemeyen Annem Şule KARA, Abim Ahmet Esat KARA'ya çok teşekkür ederim.

İlk andan itibaren desteğini her daim yanımda ve kalbimde hissettiğim, içimi ferahlatan, fikirlerimizle birbirimizin yolunu aydınlatan, emek ve sabırlarıyla bu eserin kaleme alınmasında bana en büyük gücü veren çok kıymetli Sevgili Eşim Beyza KARA'ya en derin sevgilerimle şükranlarımı sunuyorum.

Acıbadem, Haziran 2026

Av. İdris KARA, LL.M.

Kara&Partners Avukatlık Bürosu

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR	XIII
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM: DENİZ YOLUYLA TAŞIMA SÖZLEŞMESİ

1 NAVLUN SÖZLEŞMESİ.....	3
1.1 Navlun Sözleşmesinin Tanımı.....	3
1.1.1 Eşya Taşınmasının Taahhüt Edilmesi.....	4
1.1.2 Taşımanın Deniz Yolu İle Gerçekleştirilmesi.....	5
1.1.3 Taşınacak Olan Eşyanın Taşıyanın Zilyetliğinde Bulunması	5
1.1.4 Gerçekleştirilen Taşımanın Karşılığı Olarak Bir Navlun Ücretinin Ödenmesi.....	6
1.1.4.1 Navlunun Belirlenmesi	8
1.1.4.2 Navlunun Ödenmesi.....	9
1.1.4.3 Eşyanın Zayi Olmasının Navluna Etkisi	9
1.2 Navlun Sözleşmesinin Kurulması, Belgelenmesi ve Şekli	10
1.2.1 Navlun Sözleşmesinin Kurulması ve Belgelenmesi	10
1.2.2 Navlun Sözleşmesinin Şekli	11
1.3. Navlun Sözleşmesinin Tarafları	12
1.3.1 Taşıyan	12
1.3.2 Taşıtan	12

VIII

1.3.3 Fiili Taşıyan	13
1.4 Navlun Sözleşmesinin İlgilileri	14
1.4.1 Yükleten	14
1.4.2 Gönderilen	16
1.5 Navlun Sözleşmesinin Türleri	17
1.5.1 Yolculuk Çarteri Sözleşmesi	17
1.5.1.1 Tam Çarter Sözleşmesi	17
1.5.1.2 Kısmi Çarter Sözleşmesi	18
1.5.2 Kırkambar Sözleşmesi	18
1.5.3 Asıl Navlun - Alt Navlun Sözleşmesi	19
1.6 Navlun Sözleşmesinin Hukuki Niteliği	20

II. BÖLÜM: YÜKLEME VE BOŞALTMA

2 YÜKLEME VE BOŞALTMA	23
2.1 Yükleme	23
2.1.1 Kavram	23
2.1.2 Yükleme Yeri	25
2.1.3 Yüklenecek Eşya	26
2.1.4 Eşyanın Gemiye Hiç Yüklenmemesi ya da Eksik Olarak Yüklenmesi	28
2.1.4.1 Eşyanın Gemiye Hiç Yüklenmemesi	28
2.1.4.2 Eşyanın Gemiye Eksik Olarak Yüklenmesi	30
2.1.5 Eşyanın İstiflenmesi	32
2.1.6 Yükleme Masrafları	34
2.1.7 Geminin Eşyayı Yüklemeye Hazır Olması	35
2.1.8 Geminin Eşyayı Yüklemeye Hazır Olmasını Geciktiren Engeller	37
2.2 Boşaltma	38
2.2.1 Kavram	38
2.2.2 Boşaltma Yeri	38
2.2.3 Boşaltma Masrafları	39

III. BÖLÜM: YÜKLEME VE BOŞALTMA SÜRELERİ

3 GENEL OLARAK YÜKLEME VE BOŞALTMA SÜRELERİ.....	41
3.1 Yükleme Süresi	42
3.1.1 Varmış Gemi.....	42
3.1.1.1 Kanuni Düzen	45
3.1.1.2 Sözleşmesel Düzen	46
3.1.1.2.1 WIPON (Whether In Port Or Not) Klozu.....	46
3.1.1.2.2 WIBON (Whether In Berth Or Not) Klozu.....	47
3.1.1.2.3 WIFPON (Whether In Free Pratique Or Not) Klozu.....	48
3.1.1.2.4 WCCON (Whether Custom Cleared Or Not) Klozu.....	48
3.1.1.2.5 Near Klozu	49
3.1.1.2.6 Time Lost Klozu	50
3.1.2 Hazırlık İhbarının (Notice of Readiness) Yapılması.....	51
3.1.2.1 Genel Olarak	51
3.1.2.2 Hazırlık İhbarının İlgilisi	52
3.1.2.3 Hazırlık İhbarının Yapılacağı Zaman.....	52
3.1.2.4 Hazırlık İhbarının Yapılacağı Yer.....	53
3.1.2.5 Hazırlık İhbarının Şekli.....	54
3.1.2.6 İhbar Süresi (Notice Time/Free Time)	55
3.1.2.7 Sırada Beklerken Geçirilen Zaman (Turn Time)	56
3.1.3 Yükleme Süresinin Belirlenmesi	57
3.1.3.1 Yükleme Süresinin Kanun Hükümlerine Göre Belirlenmesi	57
3.1.3.2 Yükleme Süresinin Sözleşme Hükümlerine Göre Belirlenmesi	57
3.1.3.2.1 Yükleme Süresinin Sabit Olarak Belirlenmesi (Fixed Laytime)	57
3.1.3.2.2 Sabit Olarak Belirlenmeyen Yükleme Süresi (Customary Laytime)	59
3.1.3.2.3 Reversible Sistemi.....	60
3.1.3.2.4 Averaging Sistemi	61
3.1.4 Yükleme Süresinin Başlaması	61

3.1.5 Yükleme Süresinin Hesabı	62
3.1.5.1 Kanuni Düzen	62
3.1.5.2 Sözleşmesel Düzen	62
3.1.6 Sürelerin Hesaplanmasında İstisna Edilen Zaman Parçaları.....	63
3.1.6.1 Sözleşmesel Düzen	63
3.1.6.1.1 Genel İstisna Kayıtları.....	63
3.1.6.1.2 Belirli Sürelerin Yükleme ve Boşaltma Sürelerinden İstisna Edilmesi.....	63
3.1.6.1.2.1 İş Günü – Working Days (SHEX) Klozu	63
3.1.6.1.2.2 Kesintisiz Gün – Running Days (SHINC) Klozu	64
3.1.6.1.3 Kötü Hava Şartlarının Yükleme ve Boşaltma Süresine Etkisi	65
3.1.6.1.3.1 Kanuni Düzen.....	65
3.1.6.1.3.2 Sözleşmesel Düzen (Weather Working Day – Weather Permitting)	65
3.2 Boşaltma Süresi	67
3.2.1 Boşaltma Süresinin Belirlenmesi.....	67
3.2.1.1 Kanuni Düzenleme.....	67
3.2.1.2 Sözleşmesel Düzenleme.....	68
3.2.2 Boşaltma Süresinin Başlaması.....	69
3.3 Yükleme ve Boşaltma Süresinin Sona Ermesi	69
3.3.1 Yükleme ve Boşaltma Süresinin Sona Erdiği Haller	69
3.3.2 Gecikmeden Kaynaklanan Zararlar (Damages for Detention).....	70
3.3.2.1 Gecikme Zararları Kavramı	70
3.3.2.2 Gecikme Zararlarının Kapsamı	71

IV. BÖLÜM: SÜRASTARYA

4 GENEL OLARAK SÜRASTARYA.....	73
4.1 Sürastarya Süresi Ve Ücreti.....	75
4.1.1 Sürastarya Süresi	77
4.1.1.1 Sürastarya Süresinin Belirlenmesi	79

4.1.1.1.1 Sürastarya Süresinin Taraflarca Belirlenmesi	81
4.1.1.1.2 Sürastarya Süresinin Taraflarca Belirlenmemesi	83
4.1.1.2 Sürastarya Süresinin Başlaması	84
4.1.1.2.1 Yükleme ve Boşaltma Süresini Taraflarca Belirlenmişse	84
4.1.1.2.2 Yükleme ve Boşaltma Süresini Taraflarca Belirlenmemişse	86
4.1.1.3 Sürastarya Süresinin Hesabı.....	87
4.1.1.3.1 “Once on demurrage, always on demurrage” Prensibi	87
4.1.1.3.2 Kötü Hava Şartlarının Sürastarya Süresinin Hesabına Etkisi	89
4.1.1.3.3 Donatanın Faaliyet Sahasında Meydana Gelen Diğer Engellerin Sürastarya Süresinin Hesabına Etkisi	90
4.1.1.3.4 Pazar ve Diğer Tatil Günlerinin Sürastarya Süresinin İşlemesine Etkisi	91
4.1.1.4 Sürastarya Süresinin Sona Ermesi	92
4.1.1.4.1 Sürastarya Süresinin Sona Ermesinin Sonuçları	93
4.1.2 Sürastarya Ücreti	95
4.1.2.1 Sürastarya Ücretinin Belirlenmesi	97
4.1.2.2 Sürastarya Ücretinin Alacaklısı ve Borçlusu	101
4.1.2.2.1 Sürastarya Ücretinin Alacaklısı.....	102
4.1.2.2.2 Sürastarya Ücretinin Borçlusu	103
4.1.2.3 Sürastarya Ücretinin Muaccel Olması	104
4.2 Sürastarya Süresi Ve Ücretinin Hukuki Niteliği	105
4.3 Görevli Mahkeme.....	111
4.4 Hapis Hakkı ve Sürastarya Ücretinin Tahsil Edilmesi	112
4.5 Konteyner Sürastarya (Demurrage) Ücreti.....	115
KAYNAKÇA	119

KISALTMALAR

BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BIMCO	: The Baltic and International Maritime Council
CI	: Clause
CIF	: Cost, Insurance and Freight
CMI	: Comité Maritime International, Uluslararası Denizcilik Komitesi
COP	: Custom Of The Port, Liman Teamülleri
CQD	: Customary Quick Dispatch, Mutad Hızla
DCMKHK	: 4922 Sayılı Denizde Can Ve Mal Koruma Hakkındaki Kanun
E. T.	: Erişim Tarihi
Ed.	: Edition
ETTK	: 6762 Sayılı Mülga Türk Ticaret Kanunu
FAC	: Fast As Can, Olabildiğince Hızlı
Fcl	: Full Container Load
Fio	: Free In Out
Fios	: Free In Out Stowed
Fiostr	: Free In and Out Stowed and Trimmed
FOB	: Free on Board
FONASBA	: The Federation of National Associations of Ship Brokers and Agents, Gemi Brokerleri Ve Acenteleri Ulusal Birlikleri Federasyonu
GCBS	: General Council of British Shipping, İngiliz Denizcilik Genel Konseyi
HMK	: 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
INTERCARGO	: International Association of Dry Cargo Shipowners, Uluslararası Kuru Yük Gemi Sahipleri Birliği
MBGTHK	: 2429 Sayılı Milli Bayram Ve Genel Tatiller Hakkında Kanun

MÖHUK	: 5718 Sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
NY Sözleşmesi	: 1958 New York Sözleşmesi
Rg.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
Sashex	: Saturdays Sundays And Holidays Excluded
Shex	: Sundays And Holidays Excluded
Shinc	: Sundays And Holidays Included
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK	: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
Vd.	: Ve diğerleri
WCCON Klozu	: Whether Custom Cleared or Not Klozu
WIBON Klozu	: Whether In Berth or Not
WIFPON Klozu	: Whether In Free Pratique or Not
WIPON Klozu	: Whether In Port or Not